

Teammoment beeldvorming

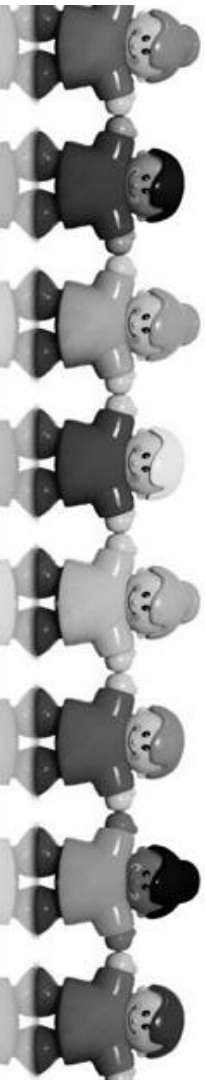
De Fontein ~ 30 maart 2010

Spel: 'Een kijk op een ander'

1. Beeldvorming en vooroordelen

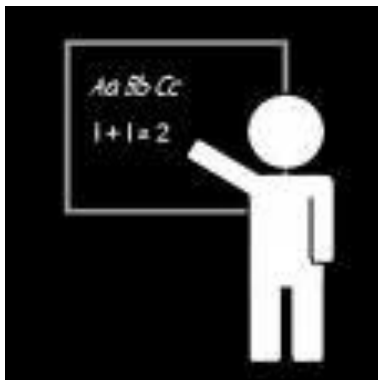

A. Beeldvorming

Opdracht: “Dé leerkracht”

Dé leerkracht: welke clichés bestaan er over de leerkracht?

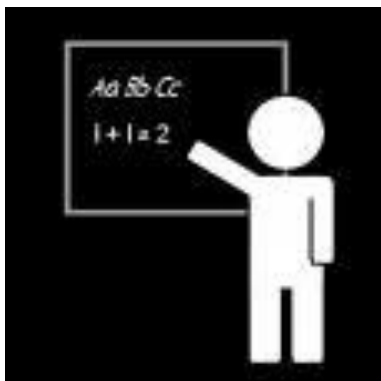

Opdracht: “Dé leerkracht”

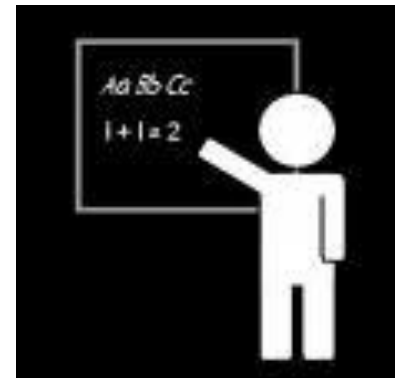
“Leerkrachten willen altijd meer geld.”
(www.vacature.com)

- “Gefrustreerde, wraakzuchtige, engdenkende wezens, die niets beter weten te bedenken dan leerlingen te belonen met een jaartje zittenblijven als straf.” (Klasse voor Leerkrachten 129)

Opdracht: “Dé leerkracht”

- Geef tegenvoorbeelden of –argumenten voor dit stereotiepe beeld van dé leerkracht.
 - Anekdoten
 - Collega's die voor jou het tegendeel bewijzen.
 - Eigen ervaringen.

Opdracht: “Dé leerkracht”

Leerkrachten
zetten
zich keihard
in.

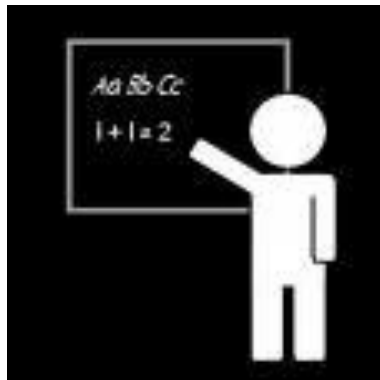
Leerkrachten
kiezen
voor hun job
uit idealisme.

Leerkrachten
zijn altijd
met hun
job bezig.

...

“Leerkrachten willen hun job goed doen. Van alle ondervraagden vertonen zij het meeste gedrevenheid.” (www.vacature.com)

- “Ze hechten veel belang aan zelfoverstijgend gedrag, aan waarden als sociale rechtvaardigheid, vrede en bescherming van het leefmilieu.” (www.vacature.com)

Wat is beeldvorming?

-
- Hoe vorm je je een beeld van de ander?
 - Waar komt dit beeld van dé stereotiepe leerkracht vandaan?
 - Moet je vaak vechten tegen dit beeld?
 - Is het moeilijk om mensen te overtuigen van het tegendeel?

Hoe vorm je je een beeld van een ander?

1. Persoonlijke ervaringen

2. Omgeving

3. Maatschappij

Voorbeelden?

Wat is beeldvorming?

Persoonlijke ervaringen

- Ik heb het geluk gehad heel wat goede leerkrachten te hebben, maar eentje zal ik jammer genoeg ook nooit vergeten: zijn les bestond uit het voorlezen van het boek zonder onderbreking, zijn toetsen waren altijd dezelfde toetsen die al jaren circuleerden, hij was duidelijk niet geïnteresseerd in ons als leerling of als mens, ...

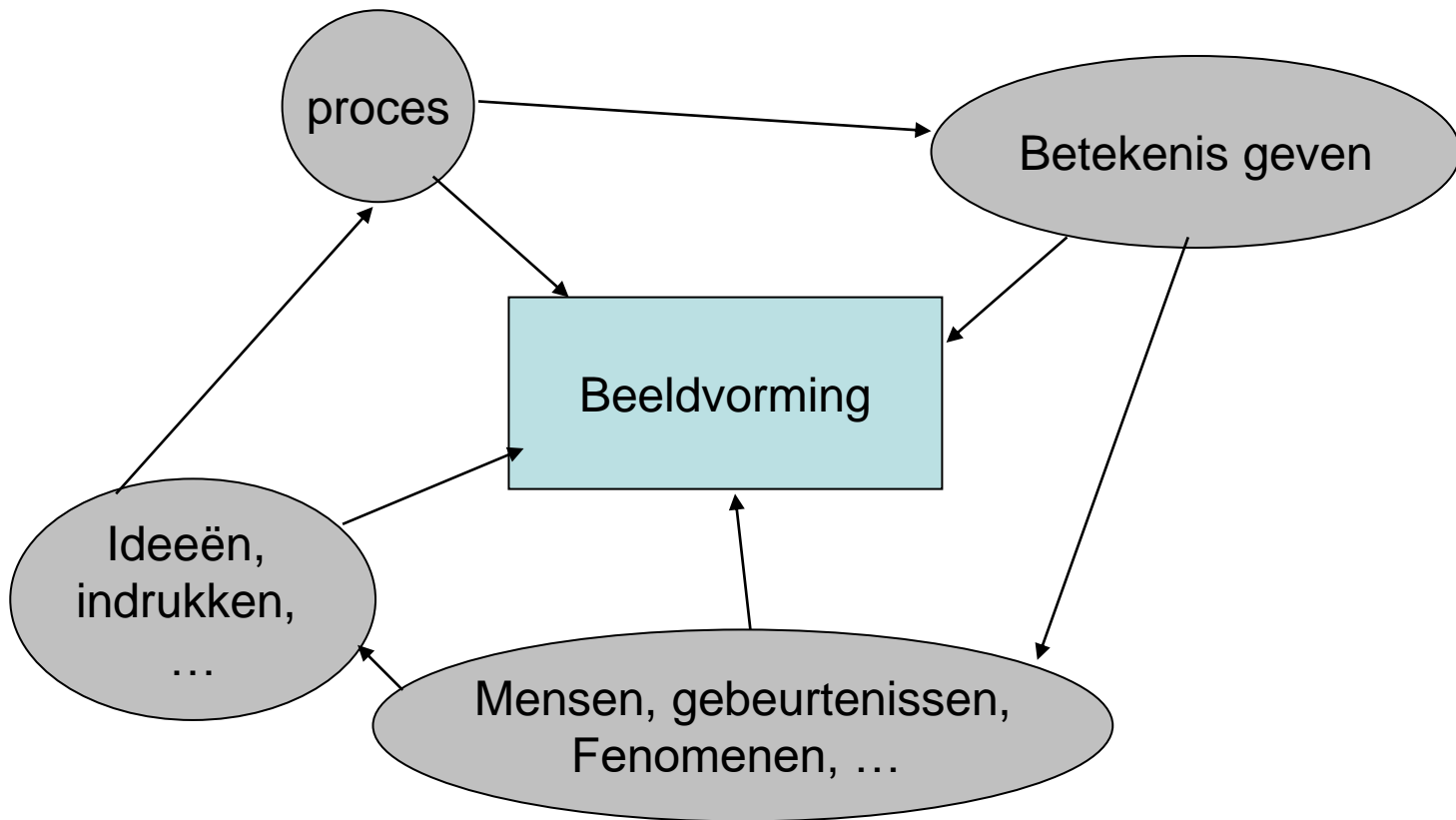
Wat is beeldvorming?

Maatschappij

- In onze maatschappij telt de ‘zachte’ sector vaak minder dan de ‘harde’ sector: managers, ingenieurs, bankdirecteurs, ... krijgen het meeste respect.
- Leerkrachten worden door de media soms op een negatieve manier in beeld gebracht: het kloppen van een beperkt aantal uren, de vele vakanties, ...

Wat is beeldvorming?

B. Vooroordelen

Vooroordelen

Wat is het verschil tussen een vooroordeel en een stereotype?

Waarom categoriseren we mensen?

Wat zijn de gevaren/gevolgen van vooroordelen?

Vooroordelen

“Als taakleerkracht kom ik vaak in contact met ‘kansarme’ kinderen. Het grote probleem is dat de verwachtingen van de leerkrachten ten opzichte van hen zo laag zijn. Ze zeggen: “De broer (zus) was net hetzelfde.” Of: “Als je die familie kent, is het niet moeilijk te begrijpen dat Conny zo reageert.”

Bram: ‘Ik weet het.’

Juf: ‘Ja, Bram.’

Bram: ‘Postbode’ (dit antwoord heeft niets met de zaak te maken, het is onduidelijk waar Bram dit vandaan haalt)
De leidster reageert niet en gaat over naar een ander kind.

“Ik denk niet dat die mensen zich echt zorgen maken over hun problemen. Ze trekken zich daar niet veel van aan, ze weten dat er vandaag of morgen wel iemand zal klaarstaan om hen te helpen.”

“Dikwijls heb ik ervaren dat ze hun toestand nog verergeren door wanbeheer van het weinige dat ze hebben. Ze zorgen er dus zelf voor dat het niet beter gaat. Sorry voor deze kinderen, maar ik voel mij niet geroepen om Sinterklaas te spelen. Het helpt toch niet.”

Vooroordelen

Vooroordelen
bestaan...
maar hoe gaan
we ermee om?

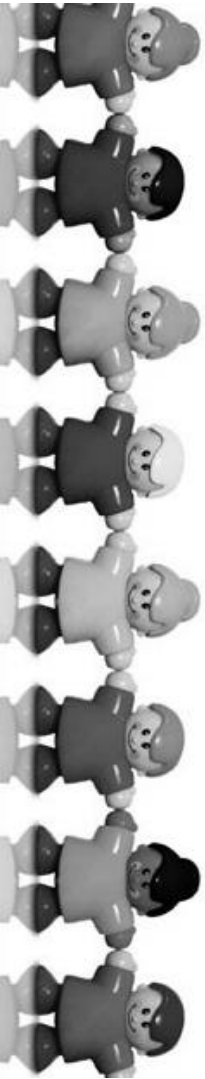
Bewust zijn!

Ik heb het er zo moeilijk mee als de kinderen vuil en onverzorgd zijn. Jeremy had het hele jaar door hetzelfde lichtblauwe jasje aan met chocomelkvlekken en gedroogde snottebellen. Ik vond het zo vies om hem vast te pakken.

Je moet jezelf als leerkracht forceren om toenadering te zoeken tot dat kind en dat voelt dat kind toch ook. Je begrijpt dat ik zo'n kind niet graag op mijn schoot neem of niet plezier eens extra knuffel. Het zijn nochtans deze kinderen die best wat extra genegenheid kunnen gebruiken.

2. Diversiteit en kansarmoede

A. Diversiteit

Opdracht: “Fotoreportage”

Zoek de verschillen...

Opdracht: “Fotoreportage”

Zoek de verschillen...

Opdracht: “Fotoreportage”

Zoek de verschillen...

Diversiteit

Verschillen zijn soms duidelijk aanwezig

- ‘Oppervlakkig’ in de letterlijke zin; wat je eerst ziet.
- Dik, dun, zwart, blank, jong, oud, ...

Opdracht: “Fotoreportage”

Zoek de gelijkenissen...

Opdracht: “Fotoreportage”

Zoek de gelijkenissen...

Opdracht: “Fotoreportage”

Zoek de gelijkenissen...

Diversiteit

Desondanks zijn er vaak meer raakvlakken
tussen mensen dan verschillen!

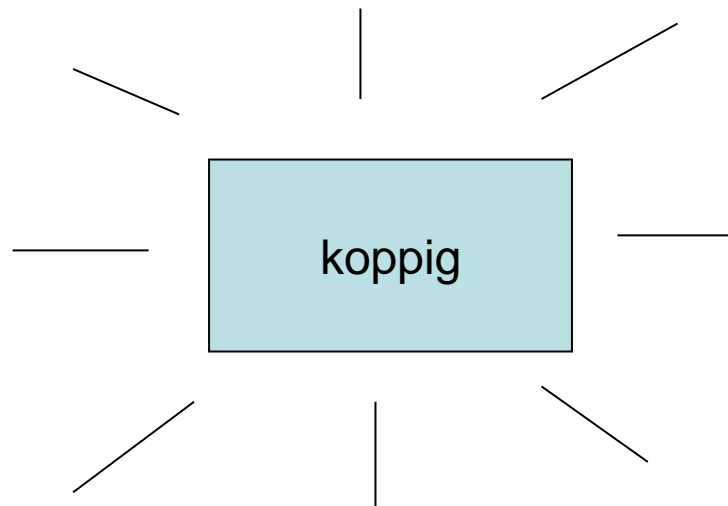
Opdracht

- Maak een mindmap waaruit JOUW meervoudige identiteit blijkt!
 - Relaties: zus, dochter, vader, echtgenoot, pleegmama, ...
 - Karakter: temperamentvol, meegaand, ...
 - Hobby's: sporten, lezen, tuinieren, ...
 - Beroep: kleuterleerkracht, zorgco, leerkracht lager onderwijs
 - ...

Opdracht

- Wil jij herleid worden tot één van jouw 'mindmaponderdelen'?

Opdracht

- Wil jij als leerkracht herleid worden tot het stereotiepe beeld?

Diversiteit

- Eigen, aparte en meervoudige identiteit!
- Identiteit verandert voortdurend!
 - Je leert nieuwe mensen kennen
 - Je krijgt nieuwe interesses
 - Je familiesituatie verandert (stiefouder)
- Iedere persoon zien als **individu** in plaats van als onderdeel van een categorie.
- Open blik...
- Verder kijken dan de buitenkant...

Diversiteit

- Er is niet enkel een verschil in uiterlijk!
- Bvb. Omgangsvormen:
 - In een kansarm gezin zijn er soms meer spanningen dan in een ander gezin (vader heeft geen werk, moeder staat er alleen voor, ...). Die spanningen maken begrijpelijk dat er veel conflicten zijn en dat die op een zeer fysieke en directe wijze binnen het gezin worden afgereageerd. Er zijn ruzies waarbij gescholden en gevochten wordt.
- Bvb. Consumptiepatronen
 - Er bestaat bij leerkrachten soms irritatie omdat schoolrekeningen niet betaald worden en ouders anderzijds wel uitpakken met een nieuwe camera, een moto, een slang als huisdier, overvloedig roken, lid zijn van een cowboyclub

‘Ze luisteren niet naar woorden op een gewone toon gezegd, maar ze luisteren wel als je op hen roept.’

‘Feesten, geld uitgeven aan zieken die geen onmiddellijke materiële vooruitgang betekenen voor het gezin, is een recht dat aan armen vaak ontzegd wordt.’ (Vzw De Cirkel, 1996, blz 155).

Het recht krijgen om ook te mogen genieten en om (voor hen) mooie, waardevolle zaken te mogen hebben, is voor iemand die in armoede leeft heel dikwijls een eerste stap op weg naar zich wat beter voelen.

B. Kansarmoede

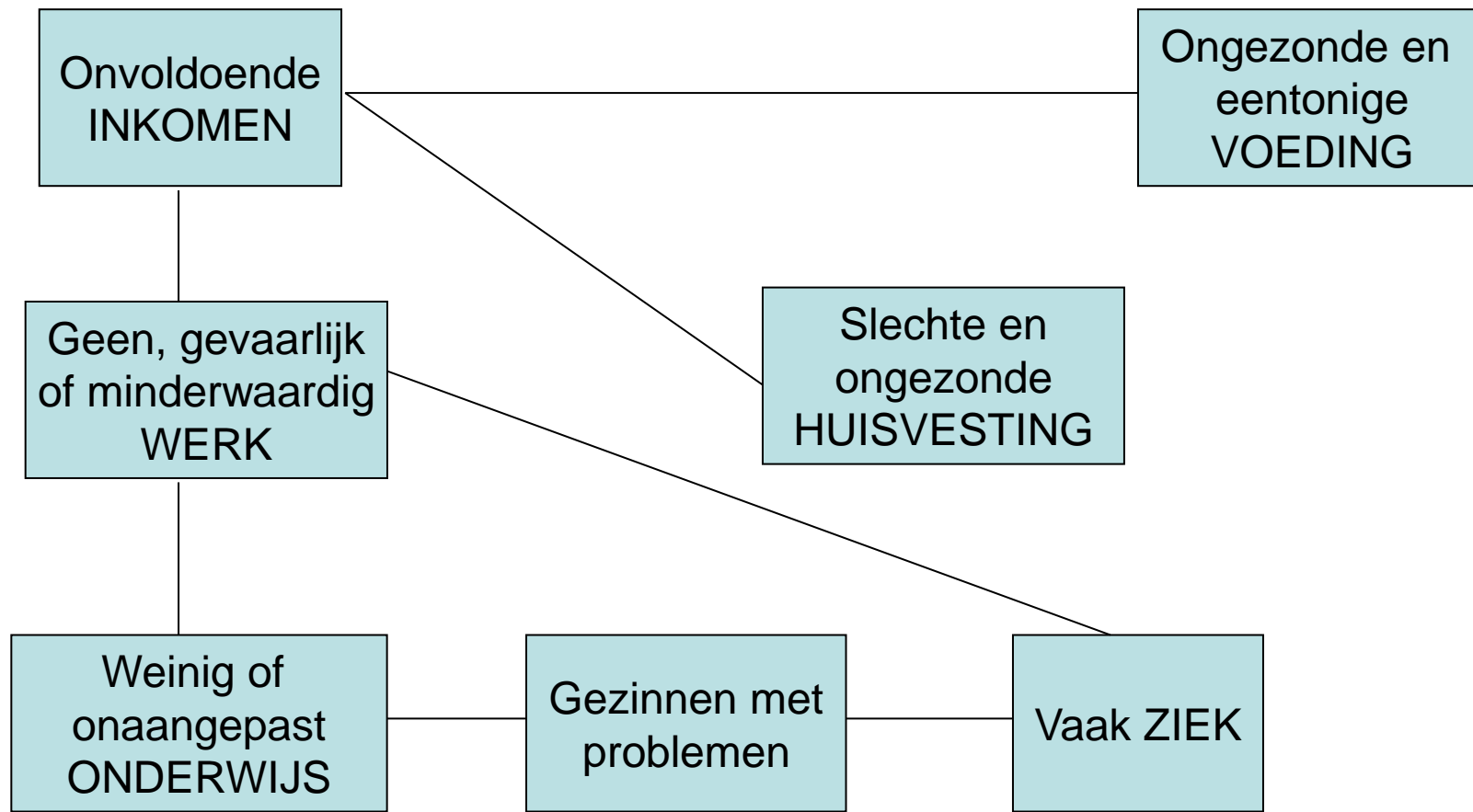

Facetten van arm zijn

- Waaraan denk je zoal aan als je denkt aan iemand die arm is? Welke beelden komen in je op?

De kringloop van armoede

Armoede

“Ik heb vier kinderen. Mijn man is werkloos. Per maand trekken we rond de 770 euro, plus 620 kindergeld. Als we alle vaste kosten aftrekken, houden nog ongeveer 250 euro over... om van te leven. We eten een beetje vlees, groenten, fruitsap (merkloze producten vanzelfsprekend). Ik heb een diepvriezer. Ik profiteer van de reclames. Wij, we leven van de reclames. Als de kinderen een ijsje willen, moet ik ‘neen’ zeggen. We kopen ijscreem per liter. Op zondag eten we een bol ijs als dessert. Er is ook snoep. Als de kinderen geen snoep krijgen, zeggen ze tegen hen: ‘Uw ouders zien u niet graag’. Het is zeer moeilijk. Vooral als één van de kinderen ziek wordt, wat dikwijls gebeurt. Dan moeten we minstens op 50 euro rekenen. Mijn man en ik eten dan aardappelen.” (Neirinckx, P. en Carton, B., p.28)

Wie zijn deze armen?

- Generatiearmen
- Langdurig werklozen
- Alleenstaande ouders met kinderen
- Oudere mensen met een te klein pensioen
- Gehandicapten
- Vluchtelingen
- ...

58% van de vrouwen die aankloppen bij het OCMW om het bestaansminimum aan te vragen vormt een eenoudergezin met kinderen..

Onze maatschappij is gericht op tweeverdieners! Armoede komt vaker voor dan je denkt!

48% van de aanvragers schuldhelpverlening heeft werk!

Armoede in België

- In België leven 1 520 000 mensen in armoede (cijfers 2007). Dat wil zeggen: 1 op 7 mensen is arm; in élke klas zitten gemiddeld 3 à 4 kansarme kinderen!
- Aantal geregistreeerde kansarme geboorten in Sint-Niklaas:
 - 2006: 31
 - 2007: 66
 - 2008: 53
 - Per jaar komen er gemiddeld 50 kansarme kinderen bij in Sint-Niklaas!

De binnenkant van armoede

• Basisveiligheid

Mensen in armoede kennen weinig zekerheden in het leven. Alles 'lijkt tijdelijk'. Ze hebben nauwelijks greep op hun leven, hun gezin. Dit heeft te maken met:

- regelmatig verhuizen
- veranderende inboedel omdat de vorige werd aangeslagen door de deurwaarder
- onregelmatig, wisselend inkomen (interim, klusjes, slecht betaald zwart werk)
- 'angst' voor plaatsing van de kinderen
- bepalende interventies van hulpverleners
- De jeugdrechter, de raad van het OCMW, de maatschappelijke assistent, de schooldirecteur, de instellingsverantwoordelijke, beslissen wat voor hen het beste is.

De binnenkant van armoede

- **Fundamentele eenzaamheid**

Heel wat problemen blijven uit schaamte binnenskamers en ongekend voor de buitenwereld. Ze slikken hun onmacht in, ze kroppen hun verdriet op, ze zwijgen in alle talen over de zovele vernederingen die ze reeds ondergingen. Veel armen zakken dan ook weg in de eenzaamheid en het isolement.

“Veel ouders zijn erg bezorgd en verlegen. Het is erg moeilijk om met hen te praten want ze zijn vaak erg terughoudend. Ze zijn dikwijls op hun hoede, meestal bang dat je hen zult aanspreken in verband met late betalingen.”

Niet naar een oudercontact gaan, betekent dat je niet met rode wangen hoeft te zeggen aan andere ouders dat je kind niet zo goed presteert. Ze worden ook niet voortdurend aangesproken en vernederd voor een niet betaalde rekening. Zich verveeld voelen voor zijn sjofele kledij in vergelijking met andere ouders, is door weg te blijven van de school meteen opgelost.

Eenzaamheid

Ook kinderen slaan opvallend snel een geïsoleerd pad in!!

De binnenkant van armoede

- **Negatief en laag zelfbeeld**

Een negatief zelfbeeld zorgt ervoor dat arme ouders zich vlug gekrenkt en aangevallen voelen.

De moeder van Björn komt hem afhalen aan de schoolpoort. De kleuters zitten dan in de zaal op de banken, maar Björn springt liever meestal nog wat rond. Op een dag vroeg zijn mama zeer verongelijkt: *‘Waarom mag Björn niet op de bank zitten?’*. Dit was een uiting van haar gevoel dat haar kind aan zijn lot wordt overgelaten. Björns mama voelt zich daardoor ook gekrenkt in haar eigenwaarde (haar kind is niet belangrijk genoeg).”

“Ik kan mijn kinderen niet helpen, want ik kan niet lezen of schrijven. Maar dat zou ik op school nooit durven zeggen. Ik ben ook bang om iets te zeggen omdat ik dat op mijn manier zeg en dat ze me dat misschien wel kwalijk zullen nemen.”

De binnenkant van armoede

- **Beperkt sociaal netwerk**

Sommige armen plooiën terug op zichzelf en sluiten zich af van het publieke leven.

Anderen plooiën zich terug op hun familie of de wat ruimere kring van lotgenoten, waar ze steeds hetzelfde discours en dezelfde houding horen en zien over hun gebrek aan kansen in de samenleving.

Dat beperkte netwerk vergroot het wantrouwen ten aanzien van de samenleving en werkt verzuring in de hand.

Anderzijds houden instituties zoals groepen, gemeenschappen, verenigingen en ook buurten uitsluiting in stand door hun ontoegankelijkheid en bureaucratisch functioneren.

Algemene voorzieningen zijn het meest afgestemd op mensen met een middenklassencultuur.

3. Mogelijke gevolgen van kansarmoede & diversiteit voor het onderwijs

knelpunten

Knelpunten

- Bekijk de citaten van ouders, leerlingen en leerkrachten.
 - Wat zou het knelpunt kunnen zijn?
 - Hoe kunnen we hiermee omgaan?

Knelpunt 1

Knelpunt 1

Ouders/kind

“Ze spreken op school van de Ardennen, de zee, over pretparken, ... alsof wij daar allemaal al geweest zijn.” (Kansen in Onderwijs).

“In heel wat leesboekjes lezen de kinderen over gezinssituaties die niet de hunne zijn: vader vertrekt 's morgens naar kantoor, moeder gaat werken of doet de huishouding, ze ruimt de speelkamer op, verzorgt de kamerplanten, in het weekend gaat het gezin naar de grootouders op het platteland. Wat een gekke, fascinerende maar vooral onbekende wereld.”

Knelpunt 1

Leerkracht

“Lesley zit doodmoe in de klas en heeft geen zin om te spelen. Later blijkt dan dat iemand hem en zijn papa in het café heeft zien zitten tot zeer laat ‘s avonds.”

“Jeffrey gebruikt in de klas steeds vuile woorden, en gaat onmiddellijk op de vuist. Als ik hem daarover een opmerking maak, reageert hij met: ‘Ik mag dat zeggen want mijn papa zegt dat ook!’”.

Knelpunt 1: Verschillende achtergrond tussen ouders en school

Knelpunt 1

Wat doet de school al?

Knelpunt 1

Wat kan kan ik anders doen?

- Wees bewust van je eigen evidenties en sta hier bij stil.
 - Bvb.: Bij zwemmen; hou er rekening mee dat sommige kinderen niet vertrouwd zijn met een zwembad.

In het begin van het schooljaar tolereer ik dat sommige kinderen dialect praten, ze hebben immer een hele vakantie lang niets anders gedaan. Het belangrijkste voor mij op dat moment is dat ik contact krijg met hen.

- Wees je bewust van de mogelijke harde thuissituatie van sommige kinderen. Geef hen na een vakantie of weekend even tijd om zich weer aan te passen.
 - De schoolcultuur verwacht dat ruzies worden uitgepraat, dat er geluisterd wordt naar anderen, dat er niet gevochten wordt, ... Terecht, maar deze kinderen hebben vanuit hun thuiservaringen soms geen zicht op hoe het anders kan!
 - Deze kinderen horen op school vooral dat ze wéér niet in orde zijn, dat ze zich wéér niet aan de afspraken hebben gehouden, terwijl ze onvoldoende weten hoe het dan wel echt moet!

Knelpunt 1

Wat kan kan ik anders doen?

- Zoek zoveel mogelijk aansluiting bij de leefwereld van elk kind in je klas: afwisseling van fysieke en mentale inspanning, herkenbare activiteiten, ...
- Vermijd denigrerende uitspraken over een leefwereld die niet de jouwe is – het kan die van één van jouw leerlingen zijn!
- Maak duidelijke afspraken die het kind begrijpt.

Knelpunt 2

Knelpunt 2

Ouders

“Het is heel moeilijk om leerkrachten te begrijpen, ze gebruiken zo dikwijls woorden die ik niet versta.” (Vierde Wereld Blad, 1995, blz.4)

Knelpunt 2

Leerkracht

“Met de meeste ouders hebben we weinig of geen contact. Het zijn precies deze mensen die je wil spreken maar ze komen zelden opdagen.”

Knelpunt 2: Communicatie tussen ouders en school

Knelpunt 2

Wat doet de school al?

Knelpunt 2

Wat kan kan ik anders doen?

Naar de kinderen toe:

- Gebruik lichaamstaal (universeel).
- Geef de kinderen de kans om in kleine groep te praten.
- Gebruik voldoende beelden/prenten/...
- Bied een taalrijke omgeving aan.

Knelpunt 2

Wat kan kan ik anders doen?

Naar de ouders toe:

Zoek contact met alle ouders.

Zorg voor voldoende informele contacten.

Veroordeel de vorm van communicatie van ouders niet; ook zijn doen waarschijnlijk hun best.

Probeer informatie op een duidelijke en eenvoudige manier door te geven, ook schriftelijk!

Geef ouders de tijd om iets uit te spreken; zij zijn dit niet altijd gewoon.

Knelpunt 3

Knelpunt 3

Ouders

“Shirley kwam elke dag wenend thuis. Ze plaagden haar in de klas omdat zij geen leuke dingetjes had van de Leeuwenkoning of Pochahontas. Wat konden we anders doen dan voor haar een pennendoos kopen van de Lion King?”

“Onze 6 kinderen werden al jaren achtervolgd door luizen. Ten einde raad hebben we alle kopjes bijna kaalgeschoren. Maar ook dat was niet goed voor de school. Wij waren de slechten die hun kinderen wat aandeden.”

“Dat onze kinderen vaak niet naar school gaan, wordt vaak gezien als een bewijs dat wij slechte ouders zijn, terwijl het eerder het gevolg is van alle moeilijkheden die zich dagelijks opstapelen.”

Knelpunt 3

Leerkracht

Deze ouders interesseren zich niet voor wat er met hun kind gebeurt. Ze willen niet meewerken met ons.”

Knelpunt 3: Zorg voor de kinderen

Knelpunt 3

Wat doet de school al?

Knelpunt 3

Wat kan kan ik anders doen?

- Ga er van uit dat elke ouder het beste wil voor zijn/haar kind, ook al ben je het niet eens.
- Respecteer de ouder als belangrijkste partner in de opvoeding van het kind.
- Kruip even in de huid van de ouder en denk na hoe jij zou willen benaderd worden.
- Probeer het vertrouwen van de ouders te winnen.

Knelpunt 4

Knelpunt 4

Ouders

“Ik wil altijd naar het oudercontact gaan, maar ik moet dan wel uitgenodigd worden en daadwerkelijk kunnen gaan. Ik kan de school niet altijd verwittigen doordat ik geen geld heb voor de telefoon of het openbaar vervoer en ik durf dat niet altijd zeggen.”

‘Ik had samen met Jorn hard gewerkt aan zijn huiswerk. Ik vond dat hij goed gewerkt had. Als zijn schriftje dan later vol rood staat, dan komt dat hard aan. Kansarme mensen hebben zelf geen goede schoolervaringen. Als ik naar school moet gaan om weer eens te horen wat allemaal niet goed gaat, dan heb ik daar nog weinig zin in.”

Knelpunt 4

Leerkracht

“De ouders van die kinderen, die je zou willen zien krijg je nooit te zien, en dat is zo frustrerend...”

“Die ouders zijn heel vaak niet geïnteresseerd in de school.”

Knelpunt 4: Ouderbetrokkenheid

Knelpunt 4

Wat doet de school al?

Knelpunt 4

Wat kan kan ik anders doen?

- Zoek naar verschillende manieren om ouders te betrekken.
- Ga niet uit van onbetrokkenheid of desinteresse bij afwezigheid.
- Probeer duidelijk te zijn naar de ouders wat jouw verwachtingen zijn.
- Heb aandacht voor positieve boodschappen.

Knelpunt 5

Knelpunt 5

Ouders/kind

“In het begin praatte iedereen tegen me op school, maar toen ze vernamen waar ik woonde, lieten ze me links liggen. Een vriendinnetje zei: “Ik kan je niet te logeren vragen, omdat je daar woont. Latere vroeg ik haar op mijn verjaardag, maar ze mocht niet komen vanwege onze buurt.”

Knelpunt 5

Leerkracht

Ik heb het moeilijk met dergelijke kinderen. Steeds komt de gedachte in me op, om me niet zo boos te maken, om er heel lief tegen te zijn, kortom dat ik meer moet verdagen van dat kind.”

“Meestal zijn het kinderen die niet automatisch je sympathie oproepen: soms hebben ze een minder verzorgd voorkomen, soms zijn ze ongewassen, soms zijn ze erg impulsief en reageren ze agressief, soms zitten ze stil en schuchter in een hoekje omdat ze zelf geen contact durven nemen...”

Knelpunt 5: Gevaar voor vooroordelen en pesterijen

Knelpunt 5

Wat doet de school al?

Knelpunt 5

Wat kan kan ik anders doen?

- Wees alert, ga in tegen vooroordelen of pesterijen.
- Help kinderen om hun sociale competenties te ontwikkelen.
- Schenk zelf voldoende aandacht aan de positieve kant van het verhaal:
 - Creativiteit, zelfredzaamheid en levenswijsheid kinderen in armoede.

“Sonny zit bij mij in het tweede leerjaar. Een vader is er niet meer thuis. Zijn moeder vertrekt 's ochtends om 6u30 naar haar werk. Dan staat Sony op en maakt zich helemaal alleen klaar. Dan haalt hij zijn broertje uit bed, wast hem, geeft hem eten en doet hem een nieuwe pamber aan. Dan zet hij hem in de buggy en samen ondernemen ze de tocht naar school. Hij moet tweemaal een erg drukke baan oversteken en ongeveer een kwartier stappen. Op school aangekomen brengt hij zijn broertje naar de peuterklas. Hij doet zijn jast en zijn muts uit en begeleidt hem tot bij zijn juf. Over de middag helpt hij zijn broertje bij het eten en zorgt hij ervoor tijdens de middagpauze. Hij ziet er moe maar gelukkig uit.”

“Binnen de klas presteren deze kinderen soms minder, maar buiten nemen ze vaak meer initiatief dan andere kinderen. Soms gaan wij spelen op een speelweide waar een container staat met oud papier en oude fietsbanden. Die kinderen tonen hier zeer veel creativiteit, ze kunnen uren spelen met een doodgewone steen. Ze vinden een plank en hop ze zijn vertrokken, ze maken er een wik van. Hier zitten deze kinderen in hun eigen milieu en kunnen ze demonstreren hoe zij met eenvoudige materialen een rijk spel opbouwen.”

Knelpunt 6

Knelpunt 6

Ouders

“Als je je niet abonneert op zo’n tijdschrift, zullen ze denken dat je niets voor je kinderen wilt doen. Ik koop het dus maar voor mijn kinderen. Ik eet dan liever zelf nog eens wat minder vlees.”

“Bij ons staat er altijd blik- of diepvriesvoeding op het menu. Als het loon gestort is gaan we naar de Aldi en kopen we daar voorraad voor een hele maand. We weten dat het niet gezond is, maar we zijn wel zeker dat er eten op tafel zal staan, tot de laatste dag van de maand.

Knelpunt 6

Leerkracht

“Ik denk dat kwijtschelding zeker niet altijd de juiste oplossing is. We zien dat ze zich wel andere zaken permitteren, zoals sigaretten en video's...”

“Het is jouw schuld dat ik nu nog niet in orde ben met de lijst voor onze uitstap!”

Knelpunt 6: Kosten

Budgetoefening

Alleenstaande mama met 3 kinderen.

Mama stempelt al meer dan 6 maand (heeft geen diploma secundair onderwijs behaald) en werkt als PWA'ster.

- **Financieel plaatje:**

- **Inkomsten:**

- 1150 euro inkomen
 - 595 euro kinderbijslag
 - **TOTAAL: 1745 euro**

- **Uitgaven**

- Vaste kosten:
 - Huishuur 550 euro
 - EGW 150 euro
 - Belastingen 25 euro
 - TV-distributie: 14 euro
 - Telefoon 50 euro
 - Verzekering 10 euro
 - **TOTAAL VASTE KOSTEN: 799 euro**
 - Variabele kosten:
 - Kleding 100 euro
 - Hygiëne 25 euro
 - Gezondheid 120 euro
 - **TOTAAL variabele kosten 245 euro**

TOTAAL KOSTEN: 1044 euro

Budgetoefening

$1745 - 1044 = 701$ euro per maand over
701 euro op 31 dagen = **22.5 euro leefgeld per dag**

Hiermee moeten volgende zaken betaald worden:

3 maaltijden voor 3 of 4 personen

Schoolkosten

vervoer van en naar school

zakgeld voor de kinderen

cadeautjes voor feesten of verjaardagen

lidgeld voor de sportclub

Uitstapjes

...

- De juf geeft een briefje mee: “*Gelieve tegen morgen 10 euro mee te geven*”...

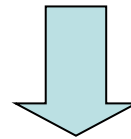
Knelpunt 6

Vergeet niet dat je armoede ook vaak NIET ziet aan de buitenkant!

Inkomensgrens armoede:

899 euro alleenstaande

1888 gezin 2 ouders met 2 kinderen

Mensen hebben het sneller/vaker
moeilijk om rond te komen dan je denkt!

Knelpunt 6

Wat doet de school al?

Knelpunt 6

Wat kan kan ik anders doen?

Kondig kosten op tijd aan.

Probeer vooral een overzicht te geven.

Biedt de mogelijkheid aan om kosten te spreiden.

Probeer korting te voorzien voor gezinnen die het moeilijk hebben.

Zet een spaarplan op voor uitstappen

Wees discreet.

Spreek de kinderen hierover niet aan.

Straf de kinderen niet.

Gratis kraantjeswater op school aanbieden. Als juf of meester ook kraantjeswater drinken.

4. Samen werken aan gelijke onderwijskansen voor elk kind!

“Een school kan kansarmoede niet uitschakelen. Maar een school is een belangrijke schakel in de armoedebestrijding. Vanuit de school kan gewerkt worden aan een gunstig school- en klasklimaat voor alle kinderen. Een goede aanpak kan hier wel degelijk een verschil maken in het het opgroeien van een kind!”

‘Risicomomenten’ op school

Sta af en toe eens stil bij hoe een kind zich voelt op deze momenten – hoe weinig het zijn/haar situatie zelf in de hand heeft.

- De eerste schooldagen:
 - Je hebt geen nieuwe kledij, nieuwe boekentas of spannende verhalen over de vakantie, ...
- Geldophalingsmomenten
 - Je weet dat mama geen geld heeft maar durft het niet te zeggen. De juf is weer eens kwaad op jou.
- Drink- en eetmomenten
 - Mama kan niet betalen voor een sapje op school. Eigen drank mag je niet meebrengen. Je drinkt ook liever fruitsap. Vind mama misschien dat je het geld niet waard bent?
- De speelplaats
 - Je wordt gepest omdat je kleren raar zijn en je haar vet is. Je reageert agressief, kruipt in een hoekje, of om de anderen voor te zijn begin je iemand anders te pesten.
- De dag na een weekend, vakantie, ...
 - Je bent moe van het hele weekend mama te helpen voor je kleine zusjes te zorgen. De lessen vergen veel energie. Het is moeilijk je aandacht erbij te houden.
- De leerinhouden in het algemeen
 - Je leest over Jonas die op zaterdag met papa naar het museum gaat. Je vraagt je af wat een museum is?

‘Risicomomenten’ op school

Sta af en toe eens stil bij hoe een kind zich voelt op deze momenten – hoe weinig het zijn/haar situatie zelf in de hand heeft.

- De momenten waarop taal een rol speelt
 - Je wil iets vertellen in het kringgesprek. Je weet dat je het alleen nu durft. Dus je roept het uit. Je wil dat iedereen ook naar jou luistert. De juf wordt boos.
- Wanneer materiaal van thuis moet worden meegebracht
 - Je moet prenten meebrengen van een vos. Op weg naar huis maak je je al zorgen waar je die prenten moet halen? Je hebt thuis helemaal geen tijdschriften of boeken.
- Een vriend kiezen voor een spel
 - Het is je lievelingsspel. Er zijn vandaag 23 kinderen in de klas. Je wordt niet gekozen dus je schiet als laatste over. De laatste moet even wachten op de bank.
- Afspraken
 - “De juf ziet er boos uit. Ze praat tegen me. Ik durf niets te zeggen. Thuis moet ik zwijgen als een volwassene praat.”
- Feesten in het algemeen
 - “Ik kreeg een paar kousen en een trui van de Sint. Waarom krijg ik geen speelgoed zoals andere kinderen?”
- Verjaardagen
 - “Hanne verjaart. Zij is mijn vriendin. Ik mag naar haar feestje komen. Maar ik durf niet goed. Ik heb geen mooi cadeau om haar te geven. Zal ze dan nog mijn vriendin willen zijn?”

‘Risicomomenten’ op school

Sta af en toe eens stil bij hoe een kind zich voelt op deze momenten – hoe weinig het zijn/haar situatie zelf in de hand heeft.

- Huiswerk
 - “Ik vind de rekenoefeningen moeilijk. Mama zegt dat ze me niet kan helpen. Papa wil TV kijken.”
- Informatie-uitwisseling tussen ouders en school
 - “Ik weet zeker dat ik mama de brief bezorgd heb. Ze vertrok net om te gaan werken. Misschien heeft ze hem verloren op de bus.”
- Contactmomenten
 - “De juf legt papa uit dat ik flink ben in de klas, maar dat het niet zo goed gaat met rekenen. Papa begint te roepen tegen de juf. Ik wil niet dat papa roept tegen de juf; zij is zo lief voor mij.”

Bronnen van de gebruikte foto's

- <http://www.kennislink.nl/publicaties/de-moeilijkheid-met-homoseksualiteit>
- <http://holebi.info/phpnews/images2/lesbienneskussen.jpeg>
- <http://www.individo.nl/wp-content/uploads/2012/06/zoenend-stel.jpg>
- <http://www.yak.net/kablooey/collectibles/barbie/hdbarbie4.jpg>
- http://4.bp.blogspot.com/-l379Od0PExs/Tac4U0wO_CI/AAAAAAAAAAn8/TRTYPpyAck4/s1600/fatbarbiedoll.jpg
- http://www.yasamkocu.biz/UserFiles/image/heads_together.gif
- <http://ethanoelman.files.wordpress.com/2010/04/three-men-on-a-bench-1-von-1.jpg>